

Sygn. akt II CSK 516/21

POSTANOWIENIE

Dnia 30 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa [...] Bank [...] Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.
przeciwko R. S.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 30 grudnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 24 listopada 2020 r., sygn. akt I AGa [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 listopada 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanego R. S. od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 22 maja 2019 r. utrzymującego w mocy w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym z dnia 13 grudnia 2017 r., przez Sąd Okręgowy w Ł. (GNc (...)), którym zasądzono od pozwanego na rzecz powoda P. S.A. w W. kwotę 224 803,72 zł z odsetkami za opóźnienie i kosztami procesu tytułem należności z kredytu inwestycyjnego.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez pozwanego. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jego zdaniem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, wobec rażącego uchybienia Sądu Apelacyjnego, który uznał, że powód skutecznie wypowiedział umowę kredytową, stosując wypowiedzenie warunkowe z niejasnymi kryteriami przyjętego warunku i sprzecznie z postanowieniami umowy kredytowej. Ponadto przed wypowiedzeniem umowy, nie przeprowadził postępowania upominawczego w postaci wcześniejszego wezwania do zapłaty zaległości, a jedynie pismem z dnia 8 kwietnia 2015 r. wystosował wezwanie do zapłaty oraz warunkowo wypowiedział umowę, wyznaczając do zapłaty dwa sprzeczne ze sobą terminy. W sprawie nastąpiło także istotne naruszenie prawa materialnego tj. art. 104 k.c., umowa kredytowa została bowiem wypowiedziana przez osoby do tego nieuprawnione.

Powód w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by skarga była – w powyższym rozumieniu – oczywiście uzasadniona. Z motywów zaskarżonego rozstrzygnięcia nie wynika by Sąd Apelacyjny w sposób kwalifikowany naruszył art. 104 k.c. Treść złożonych do akt sprawy pełnomocnictw, którymi dysponowali pracownicy powoda nie wskazuje bowiem, by dokonali wypowiedzenia umowy kredytowej bez umocowania lub z przekroczeniem jego zakresu.

Nie przekonuje również argumentacja, że wypowiedzenie umowy było nieskuteczne z uwagi na jego warunkowość, nadmierne skomplikowanie jego treści, a także nie poprzedzenie go postępowaniem upominawczym.

Dopuszczalne jest – co do zasady – dokonanie czynności prawnej (w tym jednostronnej czynności prawnej w postaci wypowiedzenia umowy) zawierającej zastrzeżenie, że jej skutek zależy od skorzystania z uprawnienia lub woli wykonującego zobowiązanie, a zdarzenie zależne od zachowania strony może polegać na spełnieniu lub niespełnieniu świadczenia (por. m.in. postanowienie

składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 marca 2013 r., III CZP 85/12, OSNC 2013, nr 11, poz. 132 i orzecznictwo przywołane w jego uzasadnieniu, a także wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2007 r., IV CSK 118/07, OSP 2008, nr 12, poz. 125, z dnia 29 kwietnia 2009 r., II CSK 614/08, OSNC 2010, nr 2, poz. 32, i z dnia 17 marca 2011 r., IV CSK 358/10, OSNC 2011, nr 12, poz. 136). Dopuszczenie takiego rozwiązania w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyklucza możliwość przyjęcia, że skarga kasacyjna je kwestionująca jest oczywiście uzasadniona.

W okolicznościach sprawy stylistyka pisma z dnia 8 kwietnia 2015 r. nie stała na przeszkodzie właściwemu ustaleniu przez skarżącego jego treści, które sprowadzało się do konieczności spłaty zaległych rat kredytu, celem zapobieżenia skutkowi wypowiedzenia umowy w terminie 30 dni od doręczenia pisma (§ 11 ust. 4 i 5 umowy). Zmiana przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo Bankowe (jedn. tekst: Dz.U. z 2020r., poz. 1896) w zakresie wprowadzenia obligatoryjnej procedury upominawczej (art. 75 c), przed dokonaniem wypowiedzenia umowy, została natomiast wprowadzona dopiero z dniem 27 listopada 2015 r. ustawą z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1854). Kolejna zmiana art. 75 ust. 1 Prawa bankowego nastąpiła z dniem 1 stycznia 2016 r., w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (jedn. tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 814). Zmiany te miały miejsce już po dokonaniu przez powoda wypowiedzenia umowy, nie mogą mieć zatem zastosowania do oceny skuteczności wypowiedzenia umowy dokonanego przed ich wejściem w życie.

Ponadto, z wiążącej Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.) wynika, że pozwany miał możliwość ubiegania się o restrukturyzację swojego zadłużenia, ale nie dostarczył wymaganych dokumentów, a przed skierowaniem sprawy na drogę sądową był dodatkowo wzywany do spłaty zadłużenia.

W konsekwencji argumentacja przytoczona we wniosku nie wykazuje tezy, że zaskarżone orzeczenie stanowi konsekwencję kardynalnych błędów w zakresie stosowania prawa procesowego i materialnego, których efektem jest orzeczenie

oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c., a także § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).